

Den gamle pasienten med atrieflimmer

Vanligere blant eldre

- Ca 45 000 nordmenn > 65 år
- Prevalens 9 - 16,5 % blant eldre over 80

- 10% av 75-åringene i Asker og Bærum

(Tveit A, et al. Atrial Fibrillation and Antithrombotic Therapy in a 75-Year-Old Population. Cardiology 2008;109:258–262)

- Hyppigere blant menn

Sjeldnere symptomer hos eldre

- Få og ukarakteristiske symptomer
- Palper puls hos alle >65 år som oppsøker lege
- EKG ved uregelmessig puls

Andre årsaker hos eldre

Birkebeinere trener seg hjertesyke

Jon Almaas gikk årets Birkebeinerritt.

Foto: Simen Sveen /NRK

Hard trening gjennom flere år og deltakelse i tøffe skirenn kan skade hjertet. Det viser ny norsk forskning.

Jon Almaas går selv, og synes det er dumt at noen vil sverte Birken.

Oftere hjertesykdom hos eldre

- Koronar hjertesykdom og klaffefeil
- Ekkokardiografi ved mistanke om underliggende hjertesykdom
- Hypertensjon, diabetes, overvekt, søvnapnoe, høyt alkoholforbruk, arvelighet, stoffskiftesykdom, røyking, utholdenhetstrening

Oftere permanent hos eldre

- Permanent eller anfallsvis
- Eldre har oftere permanent atrieflimmer
- Anfallsvis atrieflimmer i forbindelse med dehydrering, infeksjoner

Andre behandlingsmål hos eldre

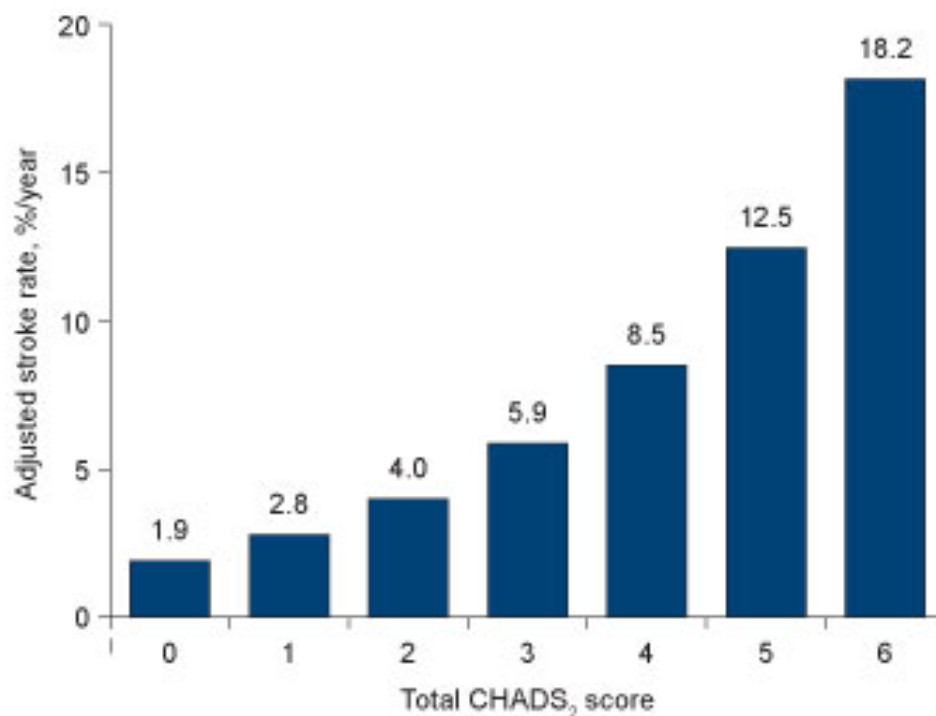
- Frekvenskontroll førstevalg hos de aller fleste
- Puls omkring 90 - 100 i hvile (?)
- Symptomer viktigste behandlingsmål!

Hyppigere bivirkninger hos eldre

- Trøtthet, svimmelhet
- Bradykardi, synkope
- Blant eldre innlagt etter synkope brukte 40% betablokker eller kalsiumkanalblokker
- 25% legemiddelrelatert synkope blant eldre
- Start med lav dose
- Forsiktig økning til laveste effektive dose

Høyere hjerneslagrisiko hos eldre

CHADS₂ score and the risk of stroke¹⁰

Adjusted stroke rate derived from multivariable analysis assuming no aspirin usage based on a cohort of hospitalized AF patients.

Source: Gage BF, et al. JAMA 2001; 285:2864–2870.

CHA₂DS₂-VASc

- **C**ongestive heart failure 1 point
- **H**ypertension 1 point
- **A**ge ≥ 75 years 2 points
- **D**iabetes mellitus 1 point
- **S**troke/TIA/thromboembolism 2 points
- **V**ascular disease 1 point
- **A**ge 65-74 years 1 point
- **S**ex category (female gender) 1 point
-
- CHA₂DS₂-VASc 2 eller høyere gir indikasjon for Marevan

Større blødningsrisiko hos eldre

Bleeding risk assessment: HEMORR₂HAGES¹² and HAS-BLED¹³ scores

HEMORR ₂ HAGES	
Hepatic or renal disease	1
Ethanol use	1
Malignancy	1
Older age, >75 years	1
Reduced platlet count or function	1
Re-bleeding	2
Hypertension, uncontrolled	1
Anaemia	1
Genetic factors	1
Elevated risk of fall	1
Stroke	1

HAS-BLED	
Hypertension, uncontrolled	1
Abnormal renal/liver function	1 each (max 2)
Stroke	1
Bleeding history or predisposition (anaemia)	1
Labile INR (i.e. therapeutic time in range <60%)	1
Elderly, >65 years	1
Drugs/alcohol concomitantly (antiplatelet agents, nonsteroidal anti-inflammatory drugs)	1 each (max 2)

Dabigatran

- Ingen INR-måling
- Doseres 2 ganger daglig
- Dyspepsi vanlig bivirkning
- Ingen anti-dot ved blødning, lang halveringstid
- 110 mg x 2 ikke dårligere enn Marevan som slagprofylakse og ga 20% færre blødninger

Oppsummering

- Atrieflimmer er vanlig hos eldre
- Eldre har få og ukarakteristiske symptomer
- Eldre har oftere underliggende hjertesykdom
- Styr behandling etter symptomer hos eldre
- Bruk scoringsverktøy ved tvil om antikoagulasjon
- Dabigatran kan vurderes som alternativ til Marevan i hvert enkelt tilfelle